

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 12. «Українська мова за професійним спрямуванням»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Факультет	Журналістики
Кафедра	Теорії і методики журналістської творчості
Семестр	1, 2, 3, 4,5, 6
Кількість кредитів	16
Мова викладання	українська
Викладач	Миронюк В.М.
Контактна інформація	Miron7677@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

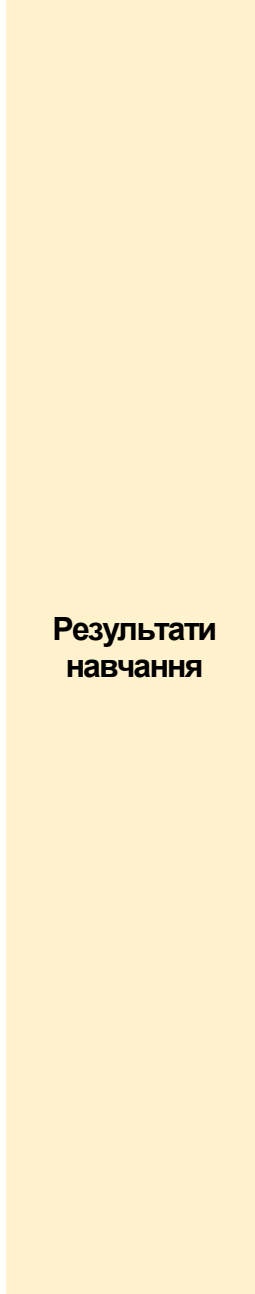
Анотація	<p>Навчальна дисципліна «Українська мова за професійним спрямуванням». забезпечує фахову підготовку фахівцям першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в галузі журналістики.</p> <p>У журналістській творчості важливим є активізація та розвиток мислення. Культура мислення, культура мови, мовна свідомість відображенням інтелектуального рівня людини, її загальної культури інтелігентності. Культура мовлення виявляє рівень освіченості, благородності, гуманності кожного громадянина.</p> <p>Сучасні комунікаційні технології, що їх пропонують нам ЗМІ (інтерв'ю, круглі столи, прямий ефір, розмова в студії на різні теми суспільного життя на особисте суб'єктивне самовираження), стимулюють пошук нових риторичних, стилістичних засобів, нових форм масового впливу на слухачів, глядачів. Ці форми надзвичайно важливі для забезпечення цілісності, повнокровності організму національної культури.</p>
Мета та цілі	<p>Метою є формування системного уявлення фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в галузі журналістики та соціальних комунікацій про мову, про мовну особистість, її розвиток, про можливості та умови самовдосконалення. Забезпечити граматичну підготовку майбутніх фахівців, допомогти глибше засвоїти такі розділи, як «Лексика», «Фразеологія», «Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис і пунктуація», що створює грамотність та словесну правильність журналіста, розширює лексичний та фразеологічний запас, який активно використовує журналіст у своїй діяльності, удосконалює мовну грамотність, загальний рівень</p>

культури усного та писемного мовлення.

Завдання:

- сформувати чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності;
- забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення;
- виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;
- розвивати творче мислення студентів;
- виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій.
- сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

Результати навчання

Знати:

- норми культури та техніки мовлення, вимову, дикцію, інтонацій виразність;
- теоретичні основи словотвірного та морфологічного рівнів мови
- теоретичні основи лексичного та фразеологічного рівнів мови
- можливості літературної мови для потреб щоденної роботи словом
- чинники розхитування мовних норм
- перехідні явища, що впливають на граматичну і власне лексич належність мовних компонентів,
- теоретичні засади культури мовлення з погляду синтаксич будови речень

Вміти:

- уміти аналізувати свою і чужу вимову, виявляти відхилення в орфоепічних норм,
- застосовувати різні способи для їх подолання; навчитися стави свій голос, використовувати для цього комп'ютерні технології;
- виразно читати тексти різних жанрів; створювати партиту тексту, транскрибувати його відповідно до орфоепічних норм
- ознайомлення з актуалізацією певних словотвірних моделей граматичних форм;
- формування мовного чуття й формулювання мотива доцільності відбору певних граматичних форм для творч текстів;
- вироблення вмінь актуалізації знань студентів у творчому проце
- формування умінь і навичок редагувати тексти з порушенн граматичних норм;
- володіти лексичними нормами, правильно і дореч використовувати лексичні одиниці української мови
- враховувати й уміло застосовувати контекстуальні відтін лексичних значень слів
- правильно застосовувати фразеологічні одиниці різних типів
- відредагувати текст у межах запропонованих лексичних

	фразеологічних мінімумів - користуватися усіма типами словників.
Soft skills: компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills: Тайм-менеджмент, здатність пристосовуватися, здатність до колаборацій, креативність, переконливість, соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше. Вміння виявляти та вирішувати проблеми. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Вступ до спеціальності», «Теорія журналістики».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Мовна культура сучасних ЗМІ	
Тема 1. Основні засади дисципліни «українська мова у професійному спілкуванні».	Основні засади дисципліни «українська мова у професійному спілкуванні». Професійна мовнокомунікативна компетенція журналістів. Поняття «мовної норми». Роль ЗМІ в закріпленні та поширенні норм літературної мови.	Практичні завдання
Тема 2. Культура мовлення журналіста.	Ознаки мовної культури. Мовна норма.	Практичні завдання
Тема 3. Усне ефірне мовлення	Усне ефірне мовлення. Жанри публічних виступів. культура дискусивно-полемічного мовлення. Особливості ділових телефонних розмов.	Практичні завдання
Тема 4. Орфоепічні норми української літературної мови в системі мовних знань	Орфоепічні норми української літературної мови в системі мовних знань журналістів. Типологія акцентуаційних та орфоепічних помилок у ЗМІ. Засоби евфонічності української мови. Орфоепія у роботі журналіста та репортера.	Практичні завдання

журналістів.		
	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Фонетична система сучасної української мови	
Тема 5. Фонетична система сучасної української мови. класифікація звуків мови.	Зміни звукового складу слова в українській мові. Модифікаційні зміни фонем. явища акомодатії, асиміляції, дисиміляції, спрощення приголосних.	Практичні завдання
Тема 6. Фонологія як галузь знань про фонему.	Ознаки фонем. Чергування голосних та приголосних фонем явища акомодатії, асиміляції, дисиміляції, спрощення звуків.	Практичні завдання
Тема 7. Правописні проблеми кінця ХХ – початку ХХІ століть та їх прояви в сучасній пресі.	Правописні проблеми кінця ХХ – початку ХХІ століть та їх прояви в сучасній пресі. Типологія орфографічних помилок в сучасних газетних текстах.	Практичні завдання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Лексикологія в системі лінгвістичної підготовки журналіста	Практичні завдання
Тема 8. Слово як лексична одиниця	Слово як лексична одиниця. Багатозначні слова. Роль метафори, метонімії в текстах змі. Омоніми в журналістському тексті. Явище міжмовної омонімії.	Практичні завдання
Тема 9. Роль синонімів у забезпеченні точності висловлювання.	Роль синонімів у забезпеченні точності висловлювання. Перифрази та евфемізми на сторінках преси. Паронімія як стилістичний прийом та як вада тексту. Роль антонімів у написанні журналістських матеріалів. Антитеза, оксиморон в газетному дискурсі.	Практичні завдання
Тема 10. Типологія запозиченої лексики та її функціонування в сучасній українських мас-медіа.	Типологія запозиченої лексики та її функціонування в сучасній українських мас-медіа.	Практичні завдання

	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Лексикологія. Стилiстичне використання застарiлих слiв та неологiзмiв у ЗМI. Фразеологiя	
Тема 11. Стилiстичне використання застарiлих слiв та неологiзмiв у ЗМI.	Неолексеми, оказiоналiзми в газетних текстах. Лексика обмеженого вжитку в змi. стилiстичне використання термiнiв, професiоналiзмiв, аргo, сленгу.	Практичнi завдання
Тема 12. Емоцiйно забарвлена лексика в газетному дискурсі.	Стилiстичне розшарування лексичного складу української мови. Роль емоцiйно-забарвлених слiв у публiцистичному стилi.	Практичнi завдання
Тема 13. Типи фразеологiчних одиниць та їх використання в сучасних ЗМI.	Типи фразеологiчних одиниць та їх використання в сучасних ЗМI. Трансформацiя фразеологiзмiв як один iз засобiв посилення виразностi мови радiо- та тележурналiстiв. Уникнення мовних штампiв.	Практичнi завдання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. Морфологія як лінгвістична дисципліна, її різновиди	
Тема 14. Морфологія в системі лінгвістичної підготовки журналіста	Морфологія в системі лінгвістичної підготовки журналіста. Морфологія як лінгвістична дисципліна, її різновиди. Роль повнозначних частин мови у творенні медіатексту.	Практичнi завдання
Тема 15. Службові (неповнозначні) частини мови у медійному дискурсі	Службові (неповнозначні) частини мови у медійному дискурсі. Прийменник. Сполучник. Частка.	Практичнi завдання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6. Одиниці синтаксису та їхнє використання в сучасних ЗМІ	
Тема 16 Синтаксис простого неускладненого речення.	Просте односкладне речення. Неповне речення у рiзних видах ЗМI. Синтаксис ускладненого простого речення. Речення з однорiдними членами речення. Речення iз вiдокремленими членами. Речення iз звертаннями, вставними словами(вставними конструкцiями) у рiзних видах ЗМI.	Практичнi завдання

Тема 17. Синтаксис складного речення.	Синтаксис складного речення. Складносурядне речення (засоби зв'язку, семантика).Складнопідрядне речення. Безсполучникове складне речення	Практичні завдання
Тема 18. Текст: тема тексту, мікротема, основна думка.	Текст: тема тексту, мікротема, основна думка. Класифікація текстів: за типом мовлення, за ресурсом, за організацією та навігацією, за форматом.	Практичні завдання

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Базова

1. Авраменко О. Було – стало: зміни в правописі. К., 2019. 40с.
2. Авраменко О. 100 експрес-уроків української. Частина 2. К.: Книголав, 2017. 192 с.
3. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити/ за заг. Ред. О.Сербенької. Львів, 2017. 304 с.
4. Береза Т. Гарна мова – одним словом: словник вишуканої української мови. Львів, 2017. 420 с.
5. Глущик С.В., Дияк О.В., Шевчук С.В. Сучасні ділові папери: Навчальний посібник. К.: Арій, 2009.
6. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення: Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2003.
7. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. К, 2019. 208 с .
8. Зубенко Л.Г., Нємцов В.Д., Чупріна М.О. Ділові папери в менеджменті: Навчальний посібник. К., 2003. 272 с.
9. Заболотний В.В. Культура мовлення працівників органів місцевого самоврядування : довідник-порадник на щодень. К., 2013. 224 с.
10. Культура фахового мовлення : Навчальний посібник / За ред. Н. Д. Бабич. Чернівці : Книги – XXI, 2011. 528 с.
11. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008.
12. Остапченко О. Українська мова в грі: Проблемні завдання, конкурси, змагання, цікаві факти,, тести, квести. К, 2018. 224 с.
13. Практикум з української мови за професійним спрямуванням [Електронний ресурс] : збірник вправ і завдань для самостійної роботи студентів технічних спеціальностей освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / НТУУ «КПІ» ; М. М. Кобець, С. М. Терьохіна. – Київ : НТУУ «КПІ», 2014. 61 с. Доступ : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/9133>
14. Українська мова за професійним спрямуванням [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів технічних спеціальностей освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / НТУУ «КПІ» ; уклад. Ю. Л. Бондаренко. – Київ : НТУУ «КПІ», 2014. 152 с. Доступ : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/8146>
15. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. К., 2014.
16. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним

- спрямуванням : підручник. – [2-е вид. перероб. і доп.] К. : Алерта, 2011. 696 с.
17. Шевчук С.В. Ділове мовлення для державних службовців: Навчальний посібник. К.: Арій, 2008. 424 с.
 18. Шевчук С.В. Ділове мовлення: Модульний курс: Підручник. К., 2009.
 19. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення: Підручник. К.:Арій, 2009.
 20. Шевчук С.В., Кабиш О.О. Практикум з українського ділового мовлення: Навчальний посібник. К.: Арій, 2009.
 21. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням. Підручник. За програмою МОНУ. 4-те видання. К : Алерта, 2014. 696 с.
 22. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч. посіб. К.: Алерта, 2009.
 23. Українська мова для іміджу та кар'єри/ І.М. Літвінова, Т.В.Котукова. Харків, 2019. 160с.

Додаткова

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. — К.: Видавничий центр «Академія», 2004.
2. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник/ За ред..Н.Д.Бабич. — Чернівці: Книги –ХХІ, 2005.
3. Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура фахової мови: Навч. посіб. — К.: ВЦ «Академія», 2007.
4. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилїстика української мови: Підручник. — К.: Вища школа, 2003.
5. Панько Т.І., Кочан І.М., Мацюк Г.П. Українське термінознавство: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей. — Львів: Світ, 1994.
6. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування: Навчальний посібник. — К.: Знання, 2006.
7. Токарська А.С., Кочан І.М. Українська мова фахового спрямування для юристів. — Львів: Світ, 2008.
8. Українська мова: Енциклопедія. — К.: Видавництво «Українська енциклопедія» ім.. М.П.Бажана, 2004.
9. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів / С.П. Бибик, І.Л. Михно, Л.О.Пустовіт, Г.М. Сjuta. — К.: Довіра; УНВЦ «Рідна мова», 2009.
10. Хміль Ф.І. Ділове спілкування: навчальний посібник. — К.: «Академвидав», 2004.
11. Шевчук С.В., Кабиш О.О., Клименко І.В. Українська мова. Комплексна підготовка до тестування: Навчальний посібник. — К.: Арій, 2008.

Словники

1. Ганич Д.І., Олійник С.І. Русско-украинский и украинско-русский словарь. — К., 1990.
2. Ганич Д.І., Олійник С.І. Словник лінгвістичних термінів. — К., 1985.
3. Головащук І.С. Словник-довідник з правопису та слововживання. - К., 1989.
4. Головащук І.С. Російсько-український словник сталих словосполучень. - К., 2001.
5. Головащук І.С. Складні випадки наголошення. Словник-довідник. — К., 2001.
6. Головащук І.С. Словник наголосів. — К., 2000.

7. Головащук І.С. Українське літературне слововживання: Словник-довідник. — К., 1995.
8. Єрмоленко С.Я. Новий російсько-українській словник-довідник. — К., 1999.
9. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. — К.: Видавництво «Українська книга», 2004.
10. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. — Львів: БАК, 2006.
11. Олійник О., Сидоренко М.М. Російсько-український словник наукової термінології. — К., 1994.
12. Олійник О., Сидоренко М.М. Українсько-російський і російсько-український тлумачний словник. — К., 1991.
13. Орфографічний словник української мови / Уклад. Головащук І.С. — К., 1994.
14. Орфоепічний словник української мови. — К., 1995.
15. Російсько-український словник: Сфера ділового спілкування / За ред. Тараненко А.А. — К., 1996.
16. Російсько-український фразеологічний словник: Фразеологія ділової мови / Уклад. Підмогильний В., Плужник Є. — К., 1993.
17. Словник іншомовних слів. / За ред. О.Мельничука. — К., 1985.
18. Словник скорочень української мови. — К., 1982.
19. Словник труднощів української мови / За ред. Єрмоленко С.Я. — К., 1989.
20. Словник української мови: У 11 т. — К., 1971 — 1981.
21. Словник-довідник з культури української мови / Д.Гринчишин, А. Капелюшний, О.Сербенська, З.Терлак. — К.: Знання, 2006.
22. Словник-довідник труднощів української мови. — К., 1992.
23. Тараненко А.А., Брицын В.М. Русско-украинский словарь для деловых людей. — К., 1992.
24. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.)/ Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. — К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2015.
25. Український орфографічний словник: Близько 165 тис.слів / За ред. В.М.Русанівського — К.: Довіра, 2006.
26. Шевчук С.В. Російсько-український словник ділового мовлення = Русско-украинский словарь деловой речи. — К.: Вища школа, 2008.

Інтернет-ресурси

1. www.litopys.org.ua
2. www.mova.info
3. www.novamova.com.ua
4. www.pereklad.kiev.ua
5. www.pravopys.net
6. www.r2u.org.ua

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-4)	60
Підсумковий контроль	40
Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 2 (теми 5-7)	60
Підсумковий контроль – залік	40
Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 3(теми 8-10)	60
Підсумковий контроль – екзамен	40
Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 4(теми 11-13)	60
Підсумковий контроль – залік	40
Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 5 (теми 14-15)	60
Підсумковий контроль	40
Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 6(теми 16-18)	60
Підсумковий контроль – екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни